

HIGIENOS INSTITUTAS

Išvengiamų hospitalizacijų rodikliai Lietuvoje

Jonė Jaselionienė

2024 m. gruodžio 2 d.
Vilnius

Išvengiamos hospitalizacijos – tai hospitalizacijos dėl ambulatoriškai valdomų ligų arba ambulatorinei priežiūrai jautrių būklių (angl. *ambulatory care sensitive conditions*).

- Tai hospitalizacijos, kurių galima išvengti imantis prevencinių priemonių ir (ar) laiku teikiant reikiamą ambulatorinę sveikatos priežiūrą;
- Išvengiamų hospitalizacijų rodikliai gali būti naudojami netiesioginiam asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės vertinimui;
- Tai gali būti tinkamas įrankis sveikatos priežiūros paslaugų kokybei įvertinti savivaldybių lygmeniu;
- Nepakankamai efektyvi pirminė sveikatos priežiūra yra vienas iš veiksnių, turinčių įtakos išvengiamų hospitalizacijų dažniui, todėl ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas savivaldybių gydymo įstaigoms, kur pirminė ambulatorinė pagalba ir stacionarinė pagalba yra teikiama tai pačiai populiacijai;
- Išvengiamų hospitalizacijų skaičiui mažinti svarbi yra lėtinių neinfekcinių ligų prevencija, ankstyva diagnozė, laiku suteiktas efektyvus gydymas, gyventojų švietimas, sveikatos stiprinimas;
- Nustatyta, kad pakankamas asmens sveikatos priežiūros specialistų skaičius, optimaliai paskirstomi ASPĮ ištekliai ir geresnis ilgalaikis priežiūros tęstinumas taip pat gali sumažinti išvengiamų hospitalizacijų atvejus.

Išvengiamų hospitalizacijų stebėseną Lietuvoje

- Lietuvoje išvengiamų hospitalizacijų (toliau – IH) stebėseną vykdoma ir rodikliai skaičiuojami remiantis atnaujinta metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2021 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-2893 „Dėl Išvengiamų hospitalizacijų rodiklių sąrašo ir išvengiamų hospitalizacijų rodiklių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“;
- IH rodiklių sąrašas papildytas naujais rodikliais, taip pat patikslintos kai kurių rodiklių skaičiavimo išimtys;
- Rodikliams skaičiuoti naudojami PSDF informacinės sistemos (IS) Sveidra hospitalizacijų duomenys iš formos Nr. 066/a-LK „Stacionare gydomo asmens statistinė kortelė“;
- IH atvejai atrenkami pagal asmens stacionarinio gydymo kortelės aktyviojo gydymo etapo (tik pirmojo) duomenis:
  - pagrindinę diagnozę, pažymėtą TLK-10-AM) ligų kodais,
  - procedūras, pažymėtas Medicininių intervencijų klasifikacijos (ACHI) kodais.
- Atrenkant IH atvejus, neįtraukiami aktyviojo gydymo stacionaro dienos (kai pacientas hospitalizuojamas ir išrašomas tą pačią dieną) atvejai bei aktyviojo gydymo atvejai, kai teikiama dienos chirurgijos paslauga;
- Skaičiuojami vienu kalendorinių metų IH rodikliai 1 000 gyv. pagal administracinę teritoriją ir amžiaus grupę.

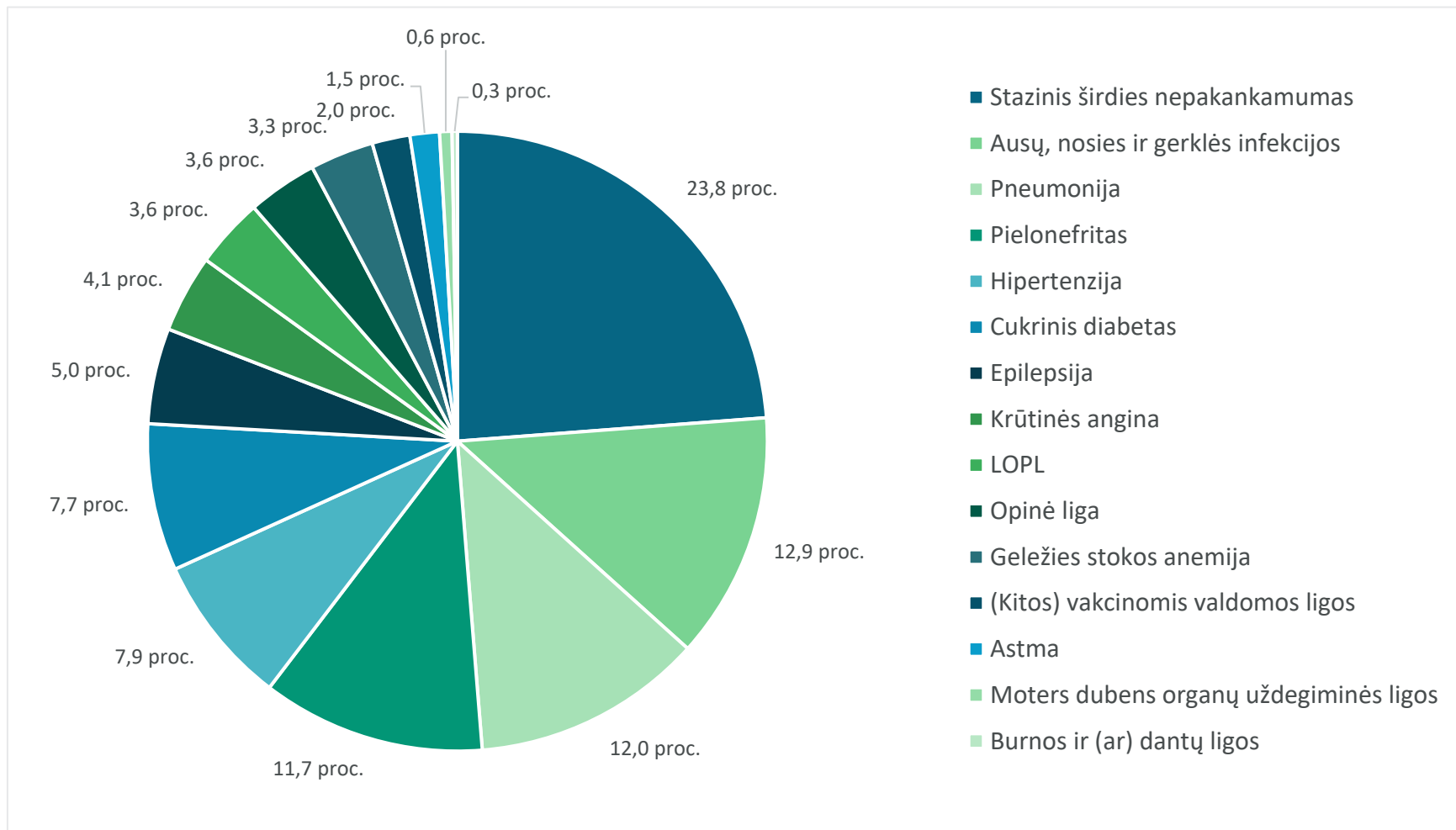
Išvengiamų hospitalizacijų rodiklių sąrašas

1. Bendras išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1000 gyventojų
2. Išvengiamų hospitalizacijų dėl pneumonijos skaičius 1000 gyventojų
3. Išvengiamų hospitalizacijų dėl astmos skaičius 1000 gyventojų
4. Išvengiamų hospitalizacijų dėl stazinio širdies nepakankamumo skaičius 1000 gyventojų
5. Išvengiamų hospitalizacijų dėl cukrinio diabeto skaičius 1000 gyventojų
6. Išvengiamų hospitalizacijų dėl 1 tipo cukrinio diabeto skaičius 1000 gyventojų
7. Išvengiamų hospitalizacijų dėl 2 tipo cukrinio diabeto skaičius 1000 gyventojų
8. Išvengiamų hospitalizacijų dėl lėtinės obstrukcinės plaučių ligos skaičius 1000 gyventojų
9. Išvengiamų hospitalizacijų dėl krūtinės anginos skaičius 1000 gyventojų
10. Išvengiamų hospitalizacijų dėl hipertenzijos skaičius 1000 gyventojų
11. Išvengiamų hospitalizacijų dėl pielonefrito skaičius 1000 gyventojų
12. Išvengiamų hospitalizacijų dėl ausų, nosies ir gerklės infekcijų 1–17 metų amžiaus grupėje skaičius 1000 gyventojų
13. Išvengiamų hospitalizacijų dėl (kitų) vakcinomis valdomų ligų skaičius 1000 gyventojų
14. Išvengiamų hospitalizacijų dėl geležies stokos anemijų skaičius 1000 gyventojų
15. Išvengiamų hospitalizacijų dėl opinės ligos skaičius 1000 gyventojų
16. Išvengiamų hospitalizacijų dėl burnos ir (ar) dantų ligų skaičius 1000 gyventojų
17. Išvengiamų hospitalizacijų dėl epilepsijos skaičius 1000 gyventojų
18. Išvengiamų hospitalizacijų dėl moters dubens organų uždegiminių ligų skaičius 1000 gyventojų (moterų)

IH rodiklių paplitimas Lietuvoje 2023 m.

- **2023 m.** iš viso užregistruota daugiau nei **59,5 tūkst. IH**, o 1 000-iui gyventojų teko **20,9 IH** atvejų.
- 2023 m. IH sudarė **13,4 proc.** visų aktyviojo gydymo hospitalizacijų 1 metų amžiaus ir vyresnių pacientų grupėje, t. y., tiek pacientų į ligonines buvo hospitalizuojami ir ligoninių ištekliai naudojami gydyti sutrikimams, kurių galima išvengti arba jie gali būti išgydyti pirminėje sveikatos priežiūros grandyje.
- Dažniausiai tarp išvengiamų hospitalizacijų priežasčių nustatytas stazinis širdies nepakankamumas (23,79 proc.), ausų, nosies ir gerklės infekcijos (vaikams) (12,87 proc.), pielonefritas (11,65 proc.), pneumonija (12,05 proc.), hipertenzija (7,85 proc.), cukrinis diabetas (7,68 proc.), epilepsija (4,99 proc.), krūtinės angina (4,05 proc.). Kitų priežasčių dažnis IH priežasčių struktūroje yra kiek mažesnis. Hospitalizacijų dėl moters dubens organų uždegiminių ligų (0,65 proc.), burnos ir (ar) dantų ligų (0,27 proc.) nustatyta palyginti nedaug.
- Didžiausi IH rodikliai užregistruoti 65 m. ir vyresnių gyventojų amžiaus grupėje.

IH priežasčių struktūra 2023 m. Lietuvoje

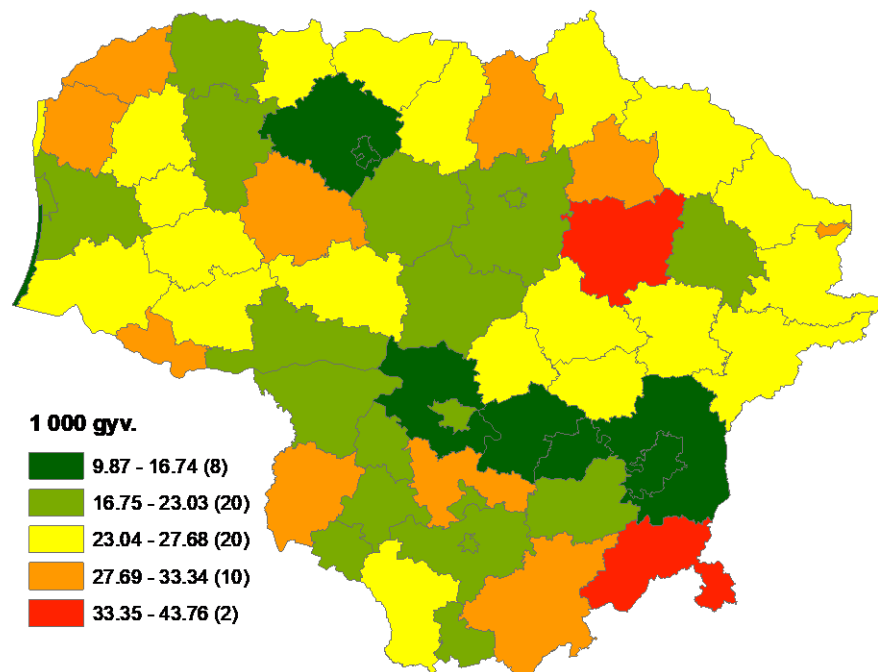

IH rodiklių paplitimas pagal amžių Lietuvoje 2023 m.

- Reikėtų atkreipti dėmesį, kad ne visi rodikliai skaičiuojami toms pačioms amžiaus grupėms, pvz., stazinis širdies nepakankamumas ar hipertenzija skaičiuojami tik suaugusiems asmenims, tuo tarpu ausų, nosies ir gerklės infekcijos – tik vaikams.
- Vaikų grupėje (1–17 metų) dažniausia IH priežastis buvo ausų, nosies ir gerklės infekcijos. Taip pat nemažai buvo IH dėl epilepsijos, vakcinomis valdomų ligų, pneumonijos, pielonefrito. Rečiausia vaikų IH priežastis – geležies stokos anemija.
- Darbingo amžiaus gyventojų grupėje (18–64 metų) dažniausios IH priežastys buvo cukrinis diabetas, stazinis širdies nepakankamumas, pielonefritas. Kiek rečiau užregistruojama IH dėl pneumonijos, hipertenzijos, opinės ligos. Mažiausiai užregistruota IH dėl burnos ir (ar) dantų ligų bei vakcinomis valdomų ligų.
- 65 metų ir vyresnių gyventojų grupėje dažniausia IH priežastis buvo stazinis širdies nepakankamumas. Taip pat nemažai IH užregistruota dėl pneumonijos, pielonefrito, hipertenzijos. Rečiausios IH priežastys buvo vakcinomis valdomos ligos, burnos ir (ar) dantų ligos, moters dubens organų uždegiminės ligos.

IH paplitimas Lietuvos savivaldybėse 2023 m.

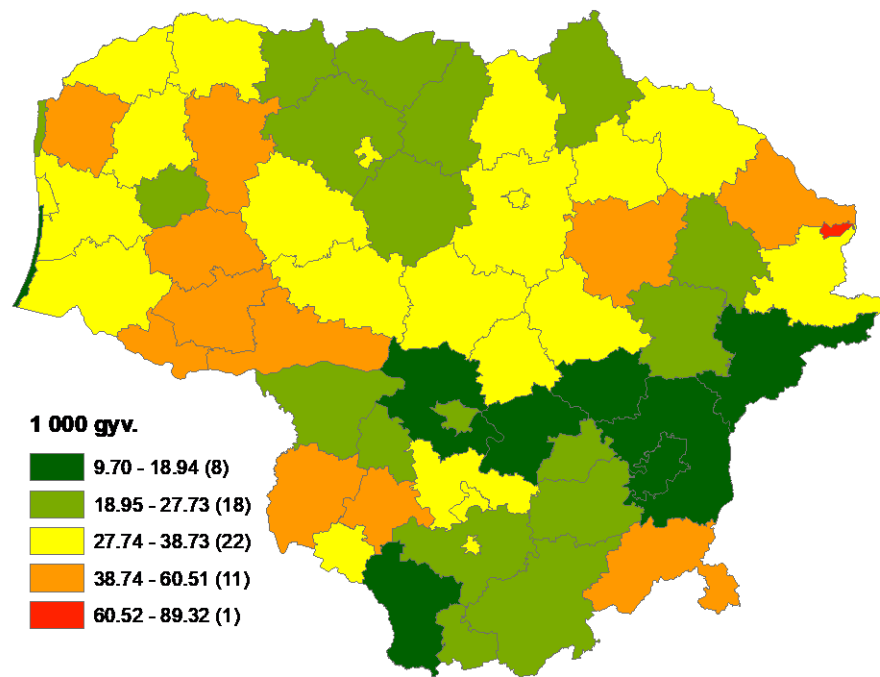
- Lietuvos savivaldybėse stebimi dideli netolygumai tarp rodiklių pasiskirstymo.
- Rodikliai tarp atskirų savivaldybių skiriasi daugiau negu kelis kartus – mažiausias rodiklis 9,87, didžiausias 43,76 1 000 gyv.
- Mažesni rodikliai fiksuojami didžiųjų miestų, turinčių respublikinio ir universitetinio lygio ligonines, savivaldybėse, didesni – rajoninio lygmens ligonines turinčiose savivaldybėse.
- Aukščiausi IH rodikliai 2023 m. nustatyti Šalčininkų r., Anykščių r. savivaldybėse, be to, jose 2018–2023 m. laikotarpiu IH rodikliai viršijo Lietuvos vidurkį.
- 2023 m. mažiausi rodikliai buvo Neringos, Šiaulių r., Elektrėnų savivaldybėse.

IH rodikliai 1 000 gyv. Lietuvos savivaldybėse 2023 m.

Vaikų IH rodiklių paplitimas Lietuvos savivaldybėse 2023 m.

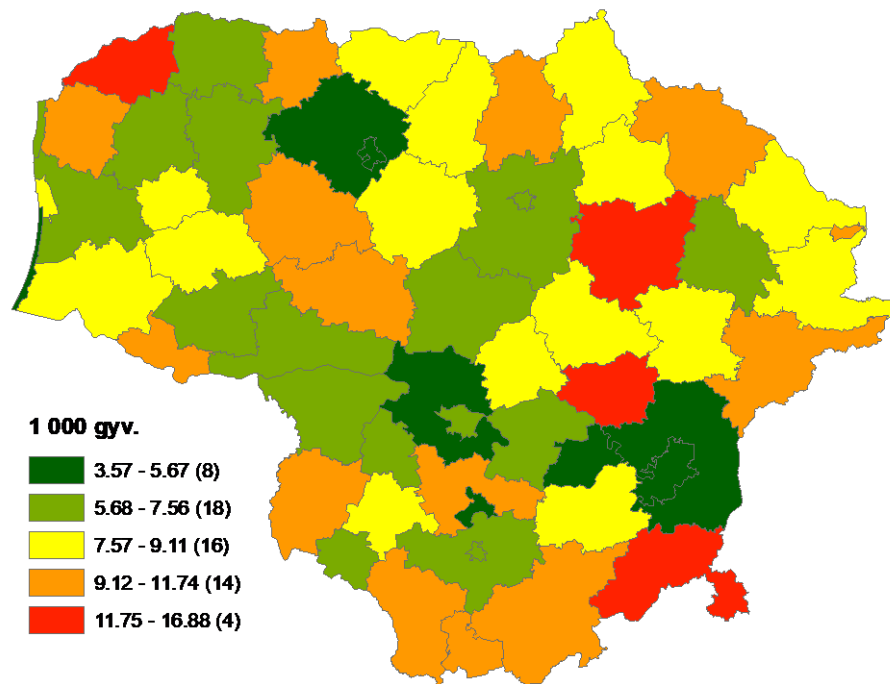
- Rodikliai tarp atskirų savivaldybių labai skiriasi – daugiau nei 9 kartus: mažiausias rodiklis 9,7, didžiausias – 89,32 1 000 vaikų.
- Aukščiausias IH rodiklis 2023 m. užfiksuotas Visagino savivaldybėje, dideli rodikliai buvo ir Šalčininkų r., Šilalės r., kiek mažesni Kretingos r., Anykščių r., Tauragės r. ir kt. savivaldybėse.
- 2023 m. mažiausi rodikliai buvo Švenčionių r., Neringos, Kaišiadorių r., kiek didesni Kauno r., Vilniaus r., Lazdijų r. savivaldybėse.

IH rodikliai 1–17 metų amžiaus grupėje 1 000 gyv. Lietuvos savivaldybėse 2023 m.

Suaugusių asmenų IH rodiklių paplitimas Lietuvos savivaldybėse 2023 m.

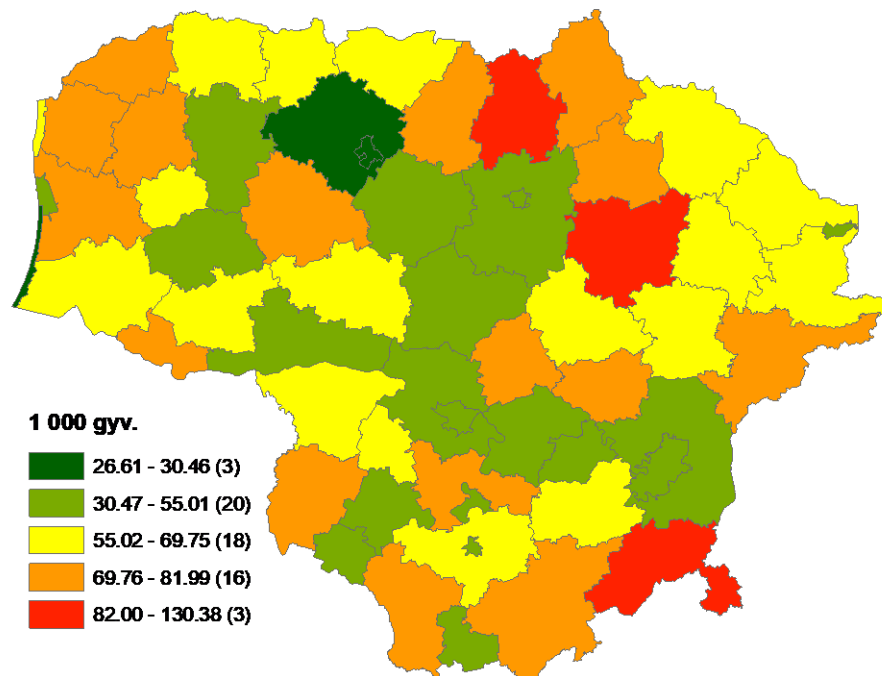
- Rodikliai tarp atskirų savivaldybių skiriasi daugiau negu kelis kartus – mažiausias rodiklis 3,57, didžiausias 16,88 1 000 gyv.
- Aukščiausi IH rodikliai 2023 m. nustatyti Šalčininkų r., Širvintų r., Skuodo r., Anykščių r. savivaldybėse, be to, jose 2018–2023 m. laikotarpiu IH rodikliai viršijo Lietuvos vidurkį.
- 2023 m. mažiausi rodikliai buvo Elektrėnų, Birštono, Šiaulių m., Šiaulių r., Vilniaus m. savivaldybėse.

IH rodikliai 18–64 metų amžiaus grupėje 1 000 gyv. Lietuvos savivaldybėse 2023 m.

Senyvo amžiaus asmenų IH rodiklių paplitimas Lietuvos savivaldybėse 2023 m.

- Rodikliai tarp atskirų savivaldybių skiriasi daugiau negu kelis kartus – mažiausias rodiklis 26,61, didžiausias 130,38 1 000 gyv.
- Aukščiausi IH rodikliai 2023 m. nustatyti Šalčininkų r., Anykščių r., Pasvalio r., kiek mažesni Kretingos r., Kupiškio r. savivaldybėse, be to, jose 2018–2023 m. laikotarpiu IH rodikliai viršijo Lietuvos vidurkį.
- 2023 m. mažiausi rodikliai buvo Šiaulių m., Neringos, Šiaulių r., kiek didesni Elektrėnų, Kalvarijų, Panevėžio m. savivaldybėse.

IH rodikliai 65 metų ir vyresnių amžiaus grupėje 1 000 gyv.

Lietuvos savivaldybėse 2023 m.

IH dalis tarp visų aktyvaus gydymo hospitalizacijų 2023 m.

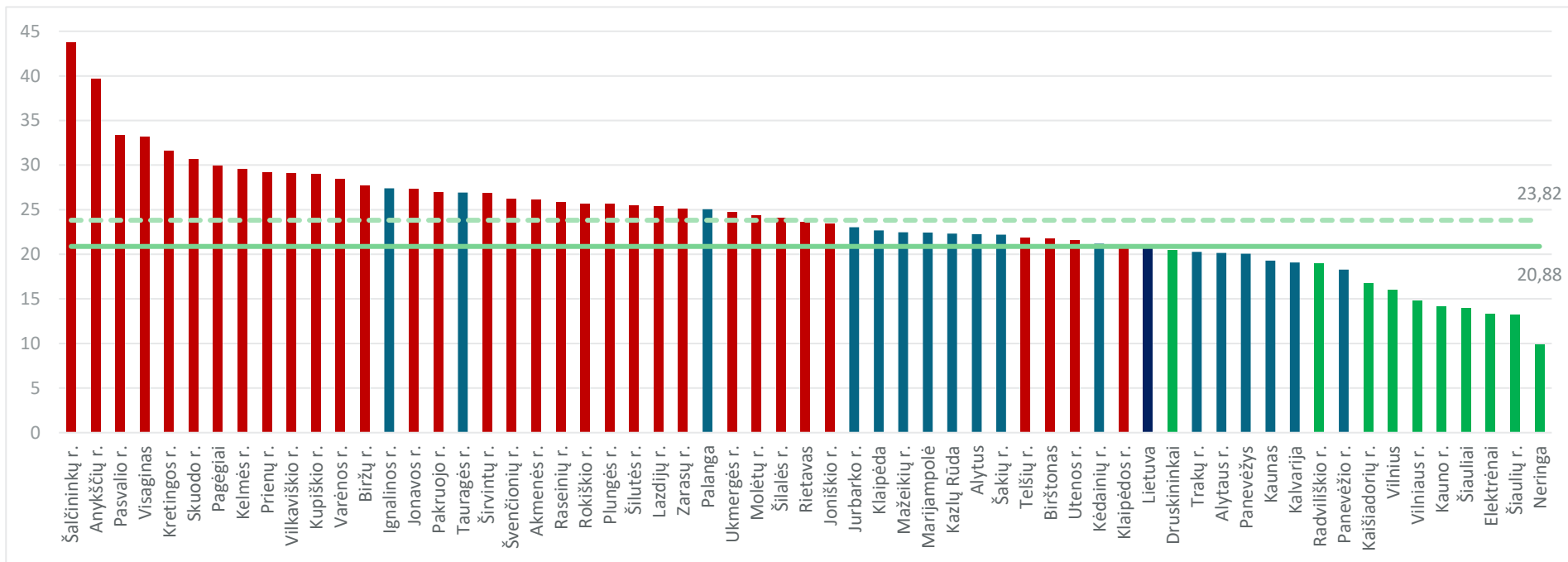
- Lietuvoje IH tarp visų aktyvaus gydymo hospitalizacijų (pirmas aktyvus etapas, atmesti dienos stacionaro ligoniai) sudarė iš viso 13,37 proc.
- Didžiausią dalį IH tarp visų aktyvaus gydymo hospitalizacijų sudarė Šalčininkų (25,41 proc.), Anykščių (21,4 proc.), Pasvalio (17,75 proc.), Jonavos (17,56 proc.), Pagėgių (17,55 proc.), Tauragės (17,33 proc.), Kretingos (17,28 proc.) rajonų savivaldybėse.
- Neanalizuojant didžiųjų miestų, kuriuose rodikliai dažniausiai yra santykinai mažesni nei kitose savivaldybėse, mažiausi rodikliai nustatyti Elektrėnų (10,3 proc.), Šiaulių r. (10,47 proc.), Neringos (10,99 proc.), Kaišiadorių r. (11,18 proc.), Vilniaus r. (11,53 proc.), Druskininkų (11,67 proc.), Alytaus m. (11,79 proc.) savivaldybėse.

Kai kurių IH priežasčių pokyčiai 2022-2023 m.

IH priežastis	2022	2023	Pokytis (proc.) 2022-2023
(Kitos) vakcinomis valdomos ligos 1–17 m.	2,9	2,3	-21,3
Stazinis širdies nepakankamumas	5,1	6,0	18,4
Pielonefritas	2,1	2,4	18,5
Stazinis širdies nepakankamumas 65+ m.	18,1	21,6	19,4
Pielonefritas 65+ m.	5,8	7,1	22,1
Hipertenzija 18–64 m.	0,7	0,8	22,4
Hipertenzija	1,6	2,0	26,1
Hipertenzija 65+ m.	4,4	5,5	27,4
Ausų, nosies ir gerklės infekcijos 1–17 m.	11,2	15,8	40,7

- IH rodiklis Lietuvoje 2023 m., palyginus su 2018 m., sumažėjo apie 1,3 karto. Dauguma IH rodiklių mažėjo iki pat 2022 m., tikėtina dėl COVID-19 pandemijos įtakos. Nors analizės rezultatai rodo IH rodiklių mažėjimo tendenciją turintį pokytį, tačiau nuo 2022 m. vėl stebimas didėjantis užregistruotų IH atvejų skaičius.
- Atskirų IH rodiklių pokyčiai 2018–2023 m. laikotarpiu buvo nevienodi, tačiau 2022–2023 m. didėjo visi IH dažnio (1 000 gyv.) rodikliai. Bendras IH rodiklis 2022–2023 m. padidėjo 16,06 proc.

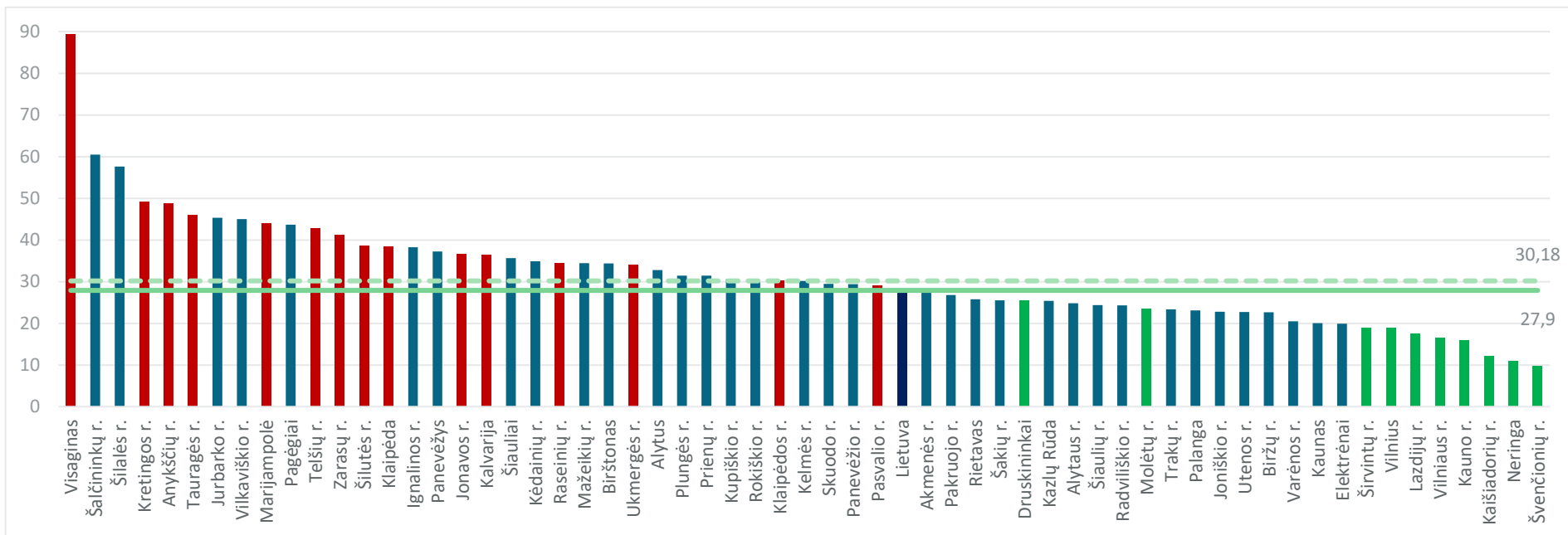
Bendras IH rodiklis savivaldybėse 2023 m. ir savivaldybių IH rodiklių įvertinimas 2018–2023 m., atsižvelgiant į Lietuvos vidurkį

Diagramos stulpelių dydžiai atspindi 2023 m. IH rodiklius savivaldybėse. Horizontali brūkšniuota žalia linija rodo 2023 m. IH rodiklių savivaldybėse medianą (t.y. vidurinę savivaldybių IH rodiklių reikšmę). Horizontali žalia linija rodo IH rodiklių 2023 m. Lietuvos vidurkį. Skirtingomis spalvomis nuspalvinti stulpeliai atsižvelgiant į tai, koks buvo savivaldybės IH rodiklio santykis su Lietuvos vidurkiu per 2018–2023 m. laikotarpį (neatsižvelgiant į statistinį reikšmingumą):

- raudona spalva: savivaldybės, kuriose IH rodiklis visais metais buvo didesnis nei Lietuvos vidurkis;
- žalia spalva: savivaldybės, kuriose IH rodiklis visais metais buvo mažesnis nei Lietuvos vidurkis;
- mėlyna spalva: savivaldybės, kuriose IH rodiklio santykis su Lietuvos vidurkiu visais metais buvo nepastovus.

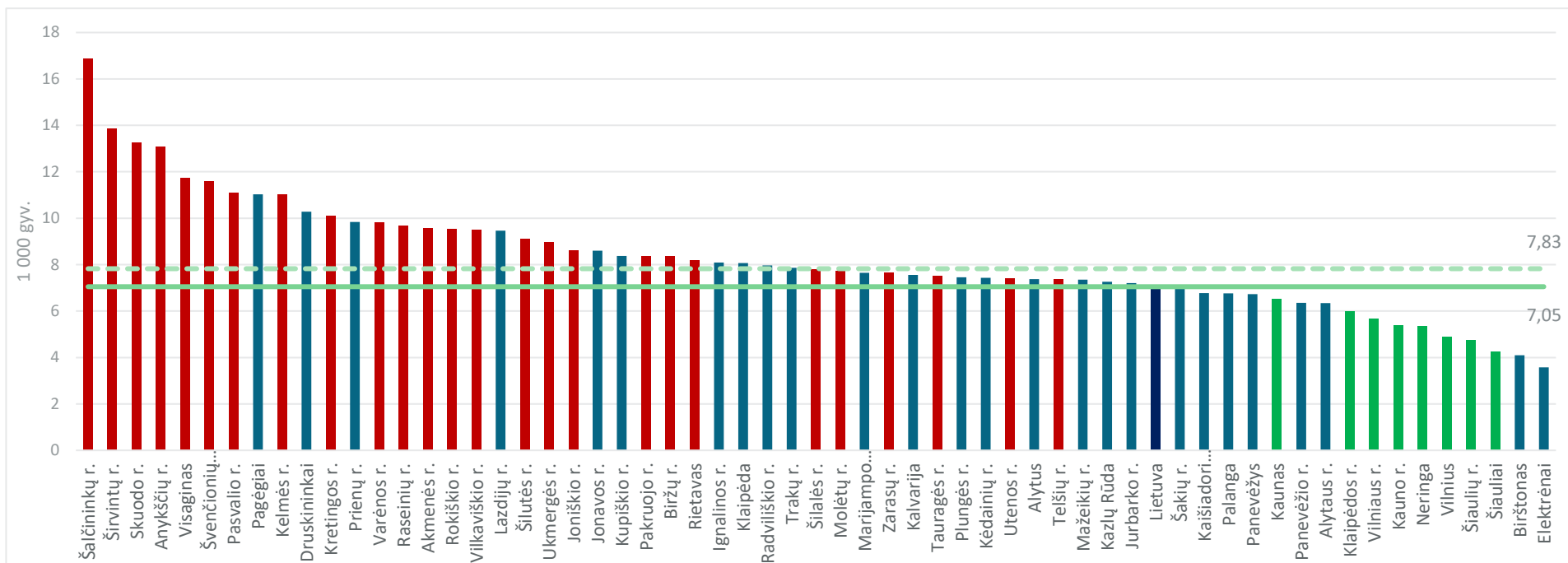
IH rodiklis 1–17 m. amžiaus grupėje savivaldybėse 2023 m. ir savivaldybių IH rodiklių įvertinimas 2018–2023 m., atsižvelgiant į Lietuvos vidurkį

Diagramos stulpelių dydžiai atspindi 2023 m. IH rodiklius savivaldybėse. Horizontali brūkšniuota žalia linija rodo 2023 m. IH rodiklių savivaldybėse medianą (t.y. vidurinę savivaldybių IH rodiklių reikšmę). Horizontali žalia linija rodo IH rodiklį 2023 m. Lietuvos vidurkį. Skirtingomis spalvomis nuspalvinti stulpeliai atsižvelgiant į tai, koks buvo savivaldybės IH rodiklio santykis su Lietuvos vidurkiu per 2018–2023 m. laikotarpį (neatsižvelgiant į statistinį reikšmingumą):

- raudona spalva: savivaldybės, kuriose IH rodiklis visais metais buvo didesnis nei Lietuvos vidurkis;
- žalia spalva: savivaldybės, kuriose IH rodiklis visais metais buvo mažesnis nei Lietuvos vidurkis;
- mėlyna spalva: savivaldybės, kuriose IH rodiklio santykis su Lietuvos vidurkiu visais metais buvo nepastovus.

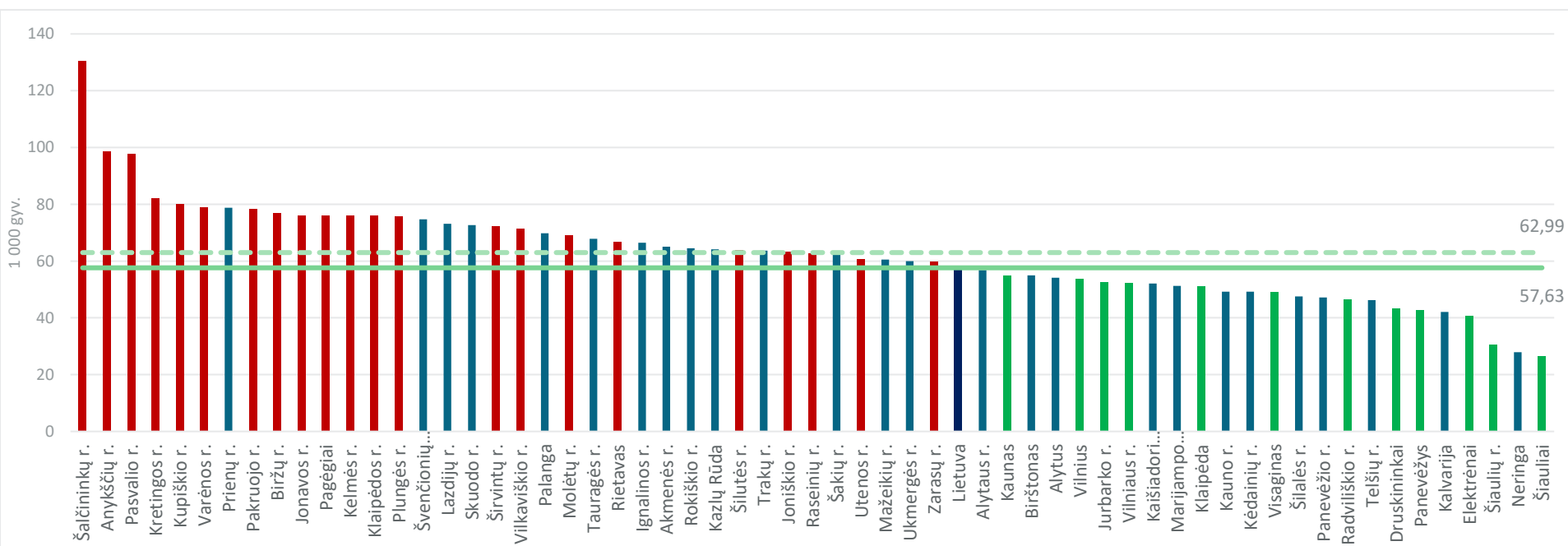
IH rodiklis 18–64 m. amžiaus grupėje savivaldybėse 2023 m. ir savivaldybių IH rodiklių įvertinimas 2018–2023 m., atsižvelgiant į Lietuvos vidurkį

Diagramos stulpelių dydžiai atspindi 2023 m. IH rodiklius savivaldybėse. Horizontali brūkšniuota žalia linija rodo 2023 m. IH rodiklių savivaldybėse medianą (t.y. vidurinę savivaldybių IH rodiklių reikšmę). Horizontali žalia linija rodo IH rodiklį 2023 m. Lietuvos vidurkį. Skirtingomis spalvomis nuspalvinti stulpeliai atsižvelgiant į tai, koks buvo savivaldybės IH rodiklio santykis su Lietuvos vidurkiu per 2018–2023 m. laikotarpį (neatsižvelgiant į statistinį reikšmingumą):

- raudona spalva: savivaldybės, kuriose IH rodiklis visais metais buvo didesnis nei Lietuvos vidurkis;
- žalia spalva: savivaldybės, kuriose IH rodiklis visais metais buvo mažesnis nei Lietuvos vidurkis;
- mėlyna spalva: savivaldybės, kuriose IH rodiklio santykis su Lietuvos vidurkiu visais metais buvo nepastovus.

IH rodiklis 65 m. ir vyresnio amžiaus grupėje savivaldybėse 2023 m. ir savivaldybių IH rodiklių įvertinimas 2018–2023 m., atsižvelgiant į Lietuvos vidurkį

Diagramos stulpelių dydžiai atspindi 2023 m. IH rodiklius savivaldybėse. Horizontali brūkšniuota žalia linija rodo 2023 m. IH rodiklių savivaldybėse medianą (t.y. vidurinę savivaldybių IH rodiklių reikšmę). Horizontali žalia linija rodo IH rodiklį 2023 m. Lietuvos vidurkį. Skirtingomis spalvomis nuspalvinti stulpeliai atsižvelgiant į tai, koks buvo savivaldybės IH rodiklio santykis su Lietuvos vidurkiu per 2018–2023 m. laikotarpį (neatsižvelgiant į statistinį reikšmingumą):

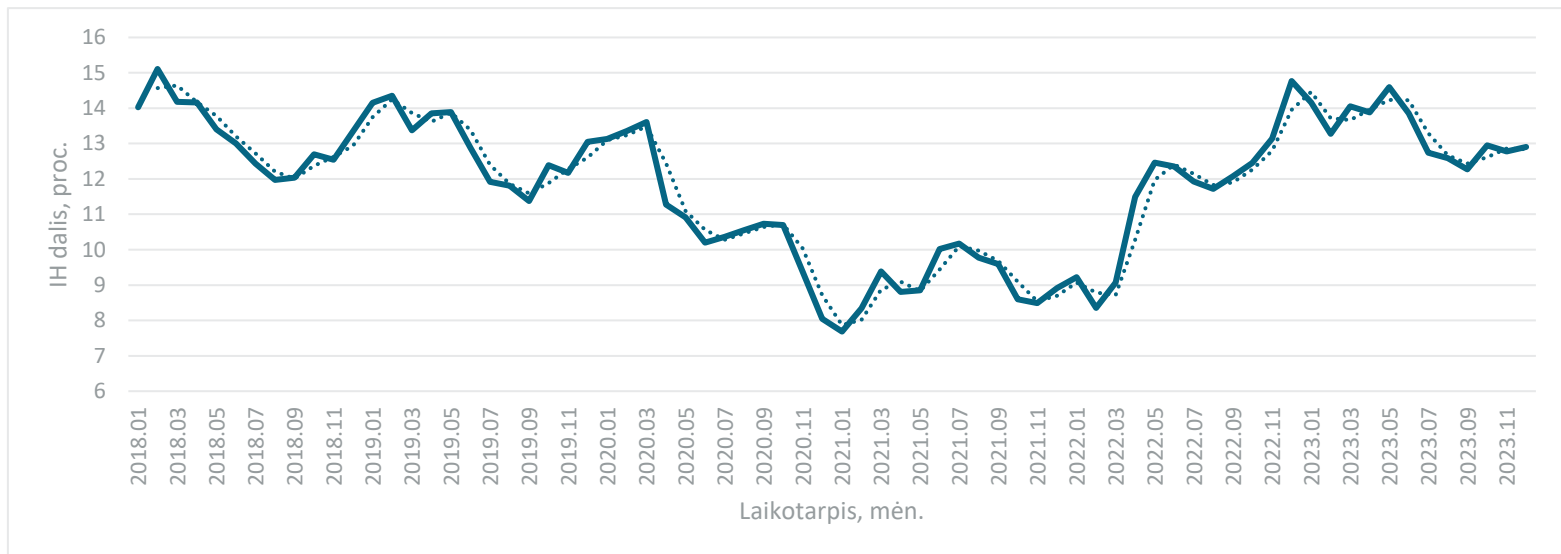
- raudona spalva: savivaldybės, kuriose IH rodiklis visais metais buvo didesnis nei Lietuvos vidurkis;
- žalia spalva: savivaldybės, kuriose IH rodiklis visais metais buvo mažesnis nei Lietuvos vidurkis;
- mėlyna spalva: savivaldybės, kuriose IH rodiklio santykis su Lietuvos vidurkiu visais metais buvo nepastovus.

IH rodikliai savivaldybėse 2018–2023 m.

- Savivaldybės, kuriose situacija atsižvelgiant į atskirus IH rodiklius 2018–2023 m. buvo prastesnė nei Lietuvoje:
  - Anykščių r., Šilutės r., Klaipėdos m., Zarasų r., Šalčininkų r., Kretingos r. savivaldybėse 2018–2023 m. laikotarpiu nuo 20 iki 26 IH rodiklių nuolat viršijo Lietuvos vidurkį;
- Savivaldybės, kuriose situacija atsižvelgiant į atskirus IH rodiklius 2018–2023 m. buvo geresnė nei vidutiniškai Lietuvoje:
  - Vilniaus m., Kauno r., Šiaulių m., Vilniaus r., Elektrėnų, Šiaulių r., Lazdijų r., Neringos, Radviliškio r. savivaldybėse – nuo 21 iki 37 IH rodiklių 2018–2023 m. laikotarpiu išliko mažesni nei vidutiniškai Lietuvoje.

Mėnesiniai IH rodiklių pokyčiai

- Analizuojant mėnesinių 2018–2023 m. IH dalies tarp aktyvaus gydymo hospitalizacijų (proc.) duomenų kreivę, stebimas akivaizdus IH sumažėjimas 2020 m. balandžio–2021 m. sausio mėn.
- Iki 2022 m. kovo mėn. rodiklis kito tolygiai ir nedaug, tačiau nuo 2022 m. pavasario vėl stebimas nuolatinis IH rodiklių augimas.
- Aukščiausi IH rodikliai daugiausia sutelkti vasario, sausio, gruodžio, kovo ir gegužės mėnesiais. Tai rodo, kad didžiausi ligotumo pikai yra šaltuoju metų laiku, taip pat suintensyvėja pavasario metu. Šios tendencijos gali būti susijusios su sezoninėmis ligomis, pvz., gripo ir kitų kvėpavimo takų infekcijų paūmėjimu žiemos metu bei pavasarį.
- Žemiausi ligotumo rodikliai yra stebimi šiltuoju metų laiku – liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais. Tokios tendencijos gali būti susijusios su sezoniniais veiksniais, sumažėjusiais kontaktais arba sustiprėjusia imunine sistema.

Mėnesiniai IH ir aktyvaus gydymo hospitalizacijų santykio (proc.) pokyčiai 2018–2023 m.

Išvados

1. 2023 m. Lietuvoje iš viso buvo užregistruota daugiau nei 59,5 tūkst. IH ir 1 000-iui gyventojų teko 20,9 IH atvejų. IH sudarė 13,4 proc. visų aktyvaus gydymo stacionare, išskyrus dienos stacionarą, atvejų (iš viso buvo daugiau nei 445 tūkst. 1 metų ir vyresnių pacientų aktyvaus gydymo hospitalizacijų atvejų).
2. Priežastys, kurios 2023 m. sudarė didžiausią IH dalį, buvo stazinis širdies nepakankamumas (23,8 proc.), vaikų ausų, nosies ir gerklės infekcijos (12,9 proc.), pielonefritas (11,7 proc.), pneumonija (12,1 proc.), cukrinis diabetas (7,7 proc.)
3. Dažniausia vaikų (1–17 metų) IH priežastis buvo ausų, nosies ir gerklės infekcijos, darbingo amžiaus (18–64 metų) asmenų – cukrinis diabetas, o 65 metų ir vyresnių asmenų – stazinis širdies nepakankamumas.
4. Dėl Covid-19 pandemijos sumažėję IH rodikliai vėl didėja – bendras visų IH rodiklis 2022–2023 m. padidėjo 16,1 proc. 2018–2023 m. laikotarpiu atskirų IH rodiklių pokyčiai buvo nevienodi, tačiau dauguma IH dažnio (1 000 gyv.) rodiklių 2023 m. didėjo.
5. Siekiant sumažinti IH skaičių šalyje, dėmesį reikėtų skirti savivaldybių, kuriose IH rodikliai buvo didesni nei Lietuvos vidurkis per 2018–2023 m. laikotarpį, sveikatos priežiūros įstaigoms (**Anykščių r.**, **Šilutės r.**, **Klaipėdos m.**, **Zarasų r.**, **Šalčininkų r.**, **Kretingos r.** savivaldybėse 2018–2023 m. laikotarpiu nuo 20 iki 26 IH rodiklių nuolat viršijo Lietuvos vidurkį).
6. Pasižyminčias žemesniais IH rodikliais galima išskirti **Vilniaus m.**, **Kauno r.**, **Šiaulių m.**, **Vilniaus r.**, **Elektrėnų**, **Šiaulių r.**, **Lazdijų r.**, **Neringos**, **Radviliškio r.** savivaldybes – jose nuo 21 iki 37 IH rodiklių 2018–2023 m. laikotarpiu išliko mažesni nei vidutiniškai Lietuvoje.

Ačiū už dėmesį!

